

Research Paper

Structural Modeling of the Relationship of Irrational Relationship Beliefs and Sexual Function With Marital Satisfaction in Iranian Men: The Mediating Role of Basic Psychological Needs

Sina Forouzmand¹ , *Simin Bashardoust² , Mina Mojtabaei³

1. Department of Psychology, Faculty of Psychology, Rudehen Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Citation Forouzmand S, Bashardoust S, Mojtabaei M. [Equation Modeling of the Relationship of Irrational Communication Beliefs and Sexual Function with Marital Satisfaction: The Mediating Role of of Basic Psychological Needs (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2024; 30:E4877.1. <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.30.4877.1>

<http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.30.4877.1>

Received: 13 Jan 2024

Accepted: 17 Sep 2024

Available Online: 12 Nov 2024

ABSTRACT

Objectives The present study aims to examine the relationship of irrational relationship beliefs and sexual function with marital satisfaction in Iranian men mediated by basic psychological needs.

Methods This is a descriptive-correlational study using structural equation modeling. Participants were 357 men who visited the Aram clinic in Tehran (District 1), Iran, in 2022, who were selected using the purposive sampling method and based on the inclusion and exclusion criteria. To collect data, the ENRICH Marital Life Satisfaction Scale, Eidelson and Epstein's Relationship Belief Inventory, Rosen et al.'s Male Sexual Health Questionnaire, and LaGuardia et al.'s Basic Needs Satisfaction in General Scale were used. For statistical analysis, SEM was used in Amos software, version 24.

Results The results of data analysis showed irrational relationship beliefs had a negative relationship with marital satisfaction ($r=-0.41$; $P<0.01$), while sexual function ($r=0.46$; $P<0.01$) and basic psychological needs ($r=0.56$; $P<0.01$) had a positive relationship with marital satisfaction. Also, the indirect relationship between irrational relationship beliefs and marital satisfaction was negative and significant ($\beta=-0.189$, $P=0.001$), and the indirect relationship between sexual function and marital satisfaction was positive and significant ($\beta=0.116$, $P=0.001$).

Conclusion Irrational relationship beliefs and sexual function are associated with the marital satisfaction of men through basic psychological needs. Therefore, changing irrational beliefs, improving sexual function, and satisfying basic psychological needs in men can lead to improved marital satisfaction.

Key words:

Basic Psychological Need, Irrational beliefs, Marital relationship, Sexual

* Corresponding Author:

Simin Bashardoust, Assistant Professor.

Address: Department of Psychology, Faculty of Psychology, Rudehen Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Tel: +98 (21) 76505891

E-mail: sibashardoust@yahoo.com

Copyright © 2024 The Author(s); Publisher by Iran University Medical Sciences
This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Extended Abstract

Introduction

Marital satisfaction refers to people's level of happiness from marital relationships. A good sexual relationship plays an important role in the success and stability of the marriage. Another factor that affects marital satisfaction is irrational beliefs. On the other hand, if the basic psychological needs in couples are met, the feeling of self-esteem and self-worth is formed, which leads to high marital satisfaction and well-being. Although there are several studies in this field, it is still not clear how these components together can predict marital satisfaction. The present study aims to provide the equation modeling of the relationship of irrational beliefs and sexual function with marital satisfaction mediated by basic psychological needs.

Methods

This is a descriptive/correlational study using structural equation modeling (SEM). The study population consists of all men who visited the Aram clinic, located in the 1st district of Tehran, Iran, in 2022. Based on Klein's rule, at least 20 samples are required for each parameter. Considering that the number of parameters in our study was 15, a minimum sample size of 300 was required. To prevent the possible sample dropout, it was increased to 357. Sampling was done using a purposive method.

To collect data, the ENRICH Marital Life Satisfaction Scale, Eidelson and Epstein's Relationship Belief Inventory, Rosen et al.'s Male Sexual Health Questionnaire, and LaGuardia et al.'s Basic Needs Satisfaction in General Scale were used. For statistical analysis, the SEM was used in Amos v.24 software. To evaluate the fit of the SEM model, several indices, including Goodness of Fit Index (GFI), Adjusted GFI (AGFI), Root Mean Squared Error of Approximation (RMSEA), Comparative Fit Index (CFI), and normed fit index (NFI), were used. The significance level was set at 0.05.

Results

The mean age of the participants was 36.59 ± 7.29 years, and the mean age of their wives was 32.34 ± 6.40 years. Among the participants, 149 (41.7%) had less than 3 years of experience living with their wives; 64 (17.9%) had 4-6 years of experience; 42 (11.8%) had 7-10 years of experience; and 102 (28.6%) had more than 10 years of experience. The educational level of 16 participants (4.5%) was lower than high school; 102 (28.6%) had high school diplomas, 16 (4.5%) had associate degrees, 119 (33.3%) had bachelor's degrees, 104 (29.1%) had master's degrees or higher. The fit indices for the SEM model were as follows: $\chi^2/df=2.49$, GFI=0.91, AGFI=0.88, CFI=0.94, and RMSEA=0.065, which were acceptable (Table 1).

The results of data analysis showed irrational relationship beliefs had a negative relationship with marital satisfaction ($r=-0.41$; $P<0.01$), while sexual function ($r=0.46$; $P<0.01$) and basic psychological needs ($r=0.56$; $P<0.01$) had a positive relationship with marital satisfaction. Also, the indirect relationship between irrational relationship beliefs and marital satisfaction was negative and significant ($\beta=-0.189$, $P=0.001$), and the indirect relationship between sexual function and marital satisfaction was positive and significant ($\beta=0.116$, $P=0.001$).

Conclusion

Overall, the results of the present study showed that basic psychological needs significantly mediate the relationship of sexual function and irrational relationship beliefs with marital satisfaction in Iranian men. It is recommended that counseling centers educate married men with marital complaints on how to satisfy the basic psychological needs of their spouses and teach different ways to increase intimate relationships between couples. If the basic psychological needs of the spouses are met, their marital satisfaction increases.

Table 1. The fit indices of mediation role of Basic Psychological Needs in the relationship between Irrational Communication Beliefs and Sexual Function with Marital Satisfaction

Indices	χ^2/df	GFI	AGFI	CFI	RMSEA
Score	2.49	0.91	0.88	0.94	0.065

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study was approved by the Ethics Committee of [Islamic Azad University, Roudehen Branch](#) (Code: IR.RIAU.REC.1396.531). All ethical principles were considered in this article. All participants were informed about the procedures and their information was kept confidential.

Funding

This article was extracted from the PhD thesis of Sina Forouzmand, funded by [Islamic Azad University, Roudehen Branch](#).

Authors contributions

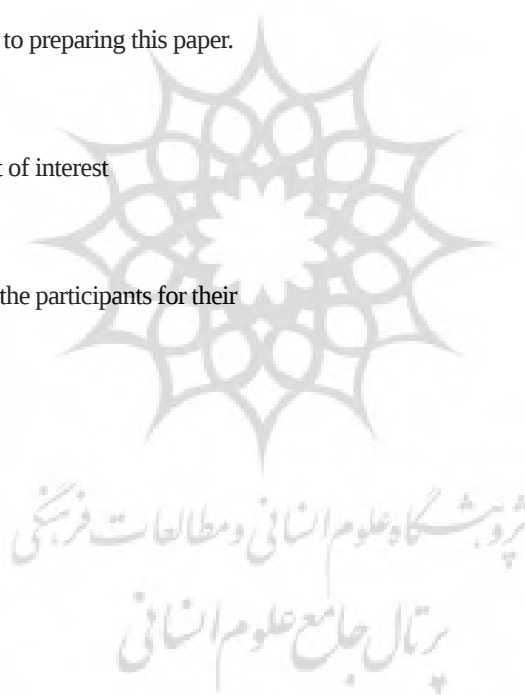
The authors contributed equally to preparing this paper.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest

Acknowledgments

The authors would like to thank the participants for their cooperation in this research.

مقاله پژوهشی

مدل ساختاری رابطه بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی و عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی مردان: نقش میانجی نیازهای بنیادین روان شناختی

سینا فروزمنده^۱، سیمین بشردست^۱، مینا مجتباei^۱

۱. گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Use your device to scan
and read the article online**Citation** Forouzmand S, Bashardoust S, Mojtabaei M. [Equation Modeling of the Relationship of Irrational Communication Beliefs and Sexual Function with Marital Satisfaction: The Mediating Role of Basic Psychological Needs (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2024; 30:E4877.1. <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.30.4877.1>doi <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.30.4877.1>

چکیده

اهداف پژوهش حاضر با هدف بررسی مدل ساختاری رابطه بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی و عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی مردان با نقش میانجی نیازهای بنیادین روان شناختی انجام شد.

مواد و روش ها این پژوهش از نوع توصیفی همبستگی و براساس مدل یابی معادلات ساختاری انجام شده است. جامعه آماری شامل کلیه مردانی که در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ به کلینک آرام واقع در منطقه ۱ تهران مراجعه کرده‌اند، بود که از بین آن‌ها ۲۵۷ نفر با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری هدفمند و در نظر گرفتن ملاک‌های ورود و خروج پژوهش انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری داده از مقیاس رضایت از زندگی زناشویی، مقیاس باورهای غیرمنطقی ارتباطی، پرسش‌نامه عملکرد جنسی مردان و پرسش‌نامه نیازهای بنیادین روان شناختی استفاده شد. برای تحلیل آماری داده‌ها از مدل یابی معادلات ساختاری با استفاده نرم‌افزار Amos نسخه ۲۴ استفاده شد.

یافته‌ها نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد باورهای غیرمنطقی ارتباطی ($r = -0.41$; $P < 0.01$) رابطه منفی و عملکرد جنسی ($r = 0.46$; $P < 0.01$) و نیازهای بنیادین روان شناختی ($r = 0.56$; $P < 0.01$) رابطه مثبتی با رضایت از زندگی زناشویی داشتند. همچنین، ضریب مسیر غیرمستقیم بین باورهای غیرمنطقی با رضایت از زندگی زناشویی ($\beta = 0.189$; $p = 0.001$) منفی و ضریب مسیر غیرمستقیم بین عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی ($\beta = 0.116$; $p = 0.001$) مثبت و معنی‌دار بود.

نتیجه‌گیری یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد باورهای غیرمنطقی ارتباطی و عملکرد جنسی از طریق نیازهای بنیادین روان شناختی بر رضایت از زندگی زناشویی مردان تأثیر دارند. بنابراین تغییر باورهای غیرمنطقی ارتباطی، بهبود عملکرد جنسی و ارضای نیازهای بنیادین روان شناختی در مردان می‌تواند به بهبود رضایت زناشویی منجر شود.

تاریخ دریافت: ۲۳ دی ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۲۳ شهریور ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: ۲۲ آبان ۱۴۰۳

کلیدواژه‌ها:

نیاز اساسی روانشناختی، باورهای غیرمنطقی، رابطه زناشویی، جنسی

* نویسنده مسئول:

دکتر سیمین بشردست

نشانی: تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، دانشکده روانشناسی، گروه روانشناسی.

تلفن: ۰۹۸ (۲۱) ۷۶۵۰۵۸۹۱

پست الکترونیکی: sibashardoust@yahoo.com

Copyright © 2024 The Author(s); Publisher by Iran University Medical Sciences

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

مقدمه

خود را مجبور به کاری کنند که برای یکدیگر درونی نشده است. در نتیجه، احساس کفایت و خودمختاری که تأمین‌کننده نیاز به شایستگی آنان است به خطر می‌افتد و به مقاومت آن‌ها و پاسخ منفی کاهش‌دهنده صمیمیت و رضایت زناشویی منجر می‌شود [۱۰]. در همین راستا، آبرو-آفونسو و همکاران [۱۲] در پژوهشی به ارتباط بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی و رضایت از زندگی زناشویی اشاره کردند. همچنین، فاتحی و کجوائی [۱۰] در پژوهشی نقش باورهای غیرمنطقی ارتباطی در کاهش رضایت زناشویی و افزایش دلزدگی زناشویی را نشان دادند.

رضایت زناشویی سازه‌ای چند بعدی است و تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد و نمی‌توان در یک ساختار خطی ساده به بررسی آن پرداخت [۱]. از طرفی، مطابق با دیدگاه دسی و ریان^۴ در چارچوب نظریه خودتعیین‌گری حمایت از نیازهای بنیادین روان‌شناختی^۵ برای بهزیستی و رضایت از زندگی افراد ضروری است. رضایت از نیازهای اساسی باعث ارتقاء رویه‌های انگیزشی خودانگیخته، خودگردانی و خودکنترلی در رفتار و در نتیجه عملکرد مطلوب می‌شود [۱۳]. این نیازها عبارت‌اند از نیاز به خودپیروزی، شایستگی و تعلق. نیاز خودپیروزی شامل داشتن احساس انتخاب در شروع، نگهداری و تنظیم فعالیت‌ها است. نیاز به شایستگی عبارت است از نیاز به مؤثر بودن در تعامل با محیط که بیانگر میل برای به کار بردن استعدادها و مهارت‌ها در انجام کار، دنبال کردن چالش‌های بهینه و تسلط یافتن بر آن‌ها است [۱۴]. نیاز به تعلق، نیاز به برقراری پیوندها و دلبستگی‌های عاطفی با دیگران است و این نیاز بیانگر میل به عاطفی و درگیر بودن در روابط صمیمانه است [۱۳]. در صورتی که نیازهای بنیادین روان‌شناختی برآورده شوند احساس اعتماد به خود و خودارزشمندی در افراد شکل می‌گیرد که موجب رضایت از زندگی و بهزیستی بالای افراد می‌شود، اما در صورت ممانعت و عدم برآورده شدن این نیازها، فرد ادراکی شکننده، منفی، بیگانه و انتقادی از خود پرورش خواهد داد و رضایت از زندگی چندانی نخواهد داشت [۱۵].

در تأیید این مطالب، بحرانی و همکاران [۱۶] در پژوهشی نشان دادند ارضای نیازهای بنیادین تأثیر مستقیم و معنی‌داری بر افزایش رضایت زناشویی دارد. همچنین، خطیبی و همکاران [۱۵] در پژوهشی نشان دادند ارضای نیازهای بنیادین متغیری است که می‌تواند بیشترین تأثیر را بر رضایت‌مندی زناشویی داشته باشد، چراکه رضایت‌مندی ضرورتاً تا حد زیادی بسته به ارضای نیازها در روابط است.

خانواده به‌عنوان یکی از نهادهای اصلی جامعه، مهم‌ترین مکان پرورش جسم و روح افراد است. در کانون خانواده رضایت از روابط زوجین، اصلی‌ترین و عمده‌ترین نقش را برعهده دارد [۱]. رضایت زناشویی^۱ می‌تواند انعکاسی از میزان شادی افراد از روابط زناشویی و یا ترکیبی از خشنود بودن به‌واسطه بسیاری از عوامل مختص رابطه زناشویی باشد [۲]. مفهوم رضایت زناشویی ابعاد مختلفی مانند رضایت از عملکرد جنسی، دریافت حمایت از شریک زندگی، مشارکت در روند تصمیم‌گیری، رابطه با خانواده همسر، حمایت اجتماعی، بهزیستی روان‌شناختی و رضایت از زندگی دارد [۳]. در یک ازدواج سالم، وجود رابطه جنسی مطلوب به‌نحوی که بتواند موجب تأمین رضایت طرفین شود، نقش اساسی در موفقیت و پایداری خانواده دارد [۴]. عملکرد جنسی با رفتارهایی که می‌تواند باعث تداوم ازدواج شود، ارتباط مثبت دارد [۵].

عملکرد جنسی^۲ به‌عنوان یکی از ابعاد مهم زندگی نقش بسیار مهم و اساسی در موفقیت و پایداری زندگی زناشویی، بهبود کیفیت ارتباط زناشویی و بالابردن رضایت‌مندی زناشویی دارد [۶]. عملکرد جنسی دارای ۶ مؤلفه شامل میل، برانگیختگی، لغزنده‌سازی یا رطوبت، ارگاسم یا اوج لذت، رضایت جنسی و درد می‌باشد [۷]. رابطه جنسی برای رضایت‌مندی بادوام زندگی بسیار مهم است، زیرا پیوند مابین افراد را قوی می‌کند، نیازهای عاطفی و روانی افراد را تأمین می‌کند و شاخص خوبی است که نشان می‌دهد علی‌رغم همه مشکلات همه چیز به‌خوبی پیش می‌رود [۸]. در تأیید این مطلب، دادو و دبیری [۵] در پژوهشی نشان دادند عملکرد جنسی با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معنی‌داری دارد. همچنین بیلال و رسول [۴] در پژوهشی نقش عملکرد جنسی مطلوب در تقویت رضایت‌مندی زناشویی را نشان دادند.

یکی دیگر از عواملی که کمیت و کیفیت رابطه زوجی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و نقش مهمی در رضایت و عدم رضایت زناشویی دارد، باورهای ارتباطی غیرمنطقی^۳ است [۹]. ناخرسندی و اختلال در رابطه از باورهای ارتباطی غیرواقع‌بینانه نشأت می‌گیرد [۱۰]. مطابق با تعریف ایدلسون و اپشتین باورهای ارتباطی غیرمنطقی دیدگاهی است که زوجین نسبت به رابطه زناشویی خود دارند. ایدلسون و اپشتین باورهای غیرمنطقی ارتباطی را شامل ۵ باور به تخریب‌کنندگی مخالفت، باور به عدم تغییرپذیری همسر، توقع ذهن‌خوانی، کمال‌گرایی جنسی و باور درباره تفاوت‌های جنسیتی می‌دانستند [۱۱]. باورهای ارتباطی غیرمنطقی زوجین سبب می‌شوند فرد شریک زندگی

1. Marital satisfaction

2. Sexual function

3. logical and irrational beliefs

4. Deci & Ryan

5. Basic psychological needs

باتوجه به کارکرد رایج خانواده و اهمیت جلوگیری از متلاشی شدن آن، شناخت عوامل مرتبط با رضایت زناشویی که پایه استحکام بخش زندگی خانوادگی است، ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین، در صورت توجه به عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی، می‌توان انتظار داشت با افزایش سطح رضامندی زناشویی، بسیاری از مشکلات روانی حل شود و سطح رضامندی عاطفی و اجتماعی خانواده و در کل جامعه افزایش یابد. همچنین با ارتقای سطح رضامندی زناشویی و رضایت از زندگی، افراد جامعه با آرامش خاطر بیشتر به رشد و تعالی و خدمات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی خواهند پرداخت و خانواده‌ها نیز از این پیشرفت سود خواهند برد.

درواقع، با کمی تعمق و توجه به پیامدها و زیان‌های اجتماعی، اقتصادی و روانی و اینکه مقوله پایداری و ثبات ازدواج و رضایت زناشویی تأمین‌کننده بهداشت روانی خانواده و در نتیجه بهداشت روانی جامعه است، شناسایی عواملی که بر سازگاری و رضایت زوجین مؤثر است، هم از لحاظ نظری و هم از لحاظ بالینی دارای اهمیت فراوانی است؛ چراکه فهم بیشتر ما از فرایندهای زمینه‌ساز روان‌شناختی و عوامل پیش‌بینی‌کننده سازگاری و رضایت زناشویی می‌تواند به درک بهتر ما از این پدیده منجر شود، به‌طوری‌که با شناسایی عوامل ایجادکننده و تداوم‌بخش هراختلال می‌توان آن را به‌صورت مؤثر و کارآمد پیش‌بینی و کنترل کرد. بنابراین، نتایج این پژوهش می‌تواند موجب رشد روش‌های جدید در مداخلات مربوط به مشکلات زناشویی و ارائه پیشنهاد‌های مناسبی برای سیاست‌گذارها و برنامه‌ریزهای کلان اجرایی شود تا بنیان خانواده استحکام بیشتر پیدا کند. باتوجه به مطالب پیش‌گفت پژوهش حاضر درصدد بررسی این مسئله است که آیا نیازهای بنیادین روان‌شناختی در رابطه میان باورهای غیرمنطقی ارتباطی و عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی نقش میانجی دارند؟

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر روش توصیفی-همبستگی و از نظر نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش حاضر، کلیه مردانی که در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ به **کلینیک آرام** واقع در منطقه ۱ تهران مراجعه کرده‌اند، بود (در ابتدا نمونه موردنظر زوجین مراجعه‌کننده به کلینیک بودند اما متأسفانه به دلیل عدم همکاری بانوان و عدم تمایل به تکمیل پرسش‌نامه عملکرد جنسی مجبور به جمع‌آوری نمونه از بین آقایان شدیم).

روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر به‌صورت هدفمند بود. حجم نمونه براساس قاعده کلاین [۱۷] انتخاب شد. براساس این قاعده، به‌ازای هر پارامتر حداقل ۲۰ نمونه لازم است. باتوجه به تعداد پارامترهای پژوهش حاضر (۱۵ پارامتر)، حداقل نمونه ۳۰۰

نفری لازم بود که برای جلوگیری از ریزش احتمالی نمونه ۳۵۷ نفری در نظر گرفته شد. بنابراین پس از کسب مجوزهای لازم از **دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن** و دریافت کد اخلاق با مسئول **کلینیک آرام** برای اجرای پژوهش هماهنگی‌های لازم صورت گرفت. سپس با در نظر گرفتن ملاک‌های ورود (سابقه حداقل ۲ سال زندگی مشترک، آگاهی از اهداف پژوهش و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش) و خروج (ابتلا به اختلالات افسردگی، اضطراب، وسواس و اعتیاد به موادمخدر و الکل و بیماری‌های جسمانی همچون دیابت، فشار خون، بیماری قلبی و کلیوی) باتوجه به بررسی پرونده بیمار و مشاهده نتایج آزمون‌ها و مصاحبه‌های انجام‌شده بیمار بر نتایج پژوهش (باتوجه به بررسی پرونده بیمار و مشاهده نتایج آزمون‌ها و مصاحبه‌های انجام‌شده بیمار)، بی‌پاسخ بودن بیش از ۳۰ درصد از سؤالات پرسش‌نامه و الگوی پاسخ‌دهی یکسان (علامت زدن یک گزینه در سؤالات متوالی) نمونه موردنظر انتخاب شد.

در ابتدا پس از توضیح اهداف پژوهش و ارائه توضیحات کافی درمورد تکمیل پرسش‌نامه‌ها و کسب رضایت آگاهانه از تک‌تک افراد، پرسش‌نامه‌ها در اختیار آزمودنی‌ها قرار داده شد. در ضمن این نکته به افراد توضیح داده شد که به‌منظور رعایت اصول اخلاقی، پرسش‌نامه‌ها بدون نام خواهند بود و فقط اطلاعات حاصل از آن در اختیار پژوهشگر خواهد بود و هیچ کس به‌جز پژوهشگر به این اطلاعات دسترسی نخواهد داشت.

در ضمن این نکته گوشزد شد که آزمودنی‌ها با نهایت دقت سؤالات پرسش‌نامه‌ها را تکمیل کنند و تا حد امکان هیچ سؤالی را بدون جواب نگذارند و فقط محقق به داده‌های حاصل از پرسش‌نامه دسترسی خواهد داشت. جمع‌آوری داده‌ها از خرداد سال ۱۴۰۲ تا شهریور سال ۱۴۰۲ به طول انجامید. ۱۳ پرسش‌نامه به‌صورت ناقص تکمیل شده بود و از تحلیل کنار گذاشته شد و نمونه نهایی شامل ۳۵۷ پرسش‌نامه بود. همچنین تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری‌شده در این پژوهش با استفاده از از میانگین و انحراف معیار و ماتریس همبستگی در نرم‌افزار SPSS ویرایش ۲۴ و مدل‌یابی معادلات ساختاری و ترکیبی از شاخص‌های برازندگی مجذور کای اسکوتر^۶ (χ^2)، برآورد نقطه‌ای تقریب ریشه میانگین مربع خطا^۷ (RMSEA)، شاخص نیکویی برازش تعدیل‌شده^۸ (AGFI)، شاخص نیکویی برازش^۹ (GFI)، شاخص برازش تطبیقی^{۱۰} (CFI) با استفاده از نرم‌افزار Amos نسخه ۲۴ انجام شد.

6. Chi-square

7. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

8. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)

9. Goodness of Fit Index (GFI)

10. Comparative Fit Index (CFI)

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار و ضرایب همبستگی بین متغیرها

متغیرهای تحقیق	میانگین و انحراف معیار	۱	۲	۳
باورهای غیرمنطقی ارتباطی	۱۰۹/۷۶±۱۷/۳۳	-		
عملکرد جنسی	۳۶/۱۰±۸/۴۷	-۰/۲۸**	-	
نیازهای بنیادین روان‌شناختی	۷۴/۲۰±۱۲/۷۱	-۰/۴۴**	-۰/۳۷**	-
رضایت از زندگی زناشویی	۹۲/۱۱±۱۴/۲۶	-۰/۴۱**	-۰/۴۶**	-۰/۵۶**

P<۰/۰۵، **P<۰/۰۱

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران

برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های زیر استفاده شد:

مقیاس باورهای غیرمنطقی ارتباطی^{۱۲}مقیاس رضایت از زندگی زناشویی انریچ^{۱۱}

این مقیاس دارای ۴۰ سؤال و ۵ خرده‌مقیاس است که ایدلسون و اپشتین در سال ۱۹۸۲ تدوین کرده‌اند و هدف آن ارزیابی میزان باورهای ارتباطی غیرمنطقی در رابطه زناشویی است و هر سؤال در طیف لیکرت به صورت ۶ گزینه‌ای از کاملاً غلط (۰) تا کاملاً درست (۵) پاسخ داده می‌شود. ۵ خرده‌مقیاس این سیاهه شامل باور مخرب بودن مخالفت، باور عدم تغییرپذیری همسر، توقع ذهن‌خوانی، کمال‌گرایی جنسی و باور درمورد تفاوت‌های جنسیتی می‌شود. ایدلسون و اپشتین ضریب آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌ها را در دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۸۱ گزارش کرده‌اند [۱۱]. در پژوهش شفیع و همکاران ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ گزارش شد و همچنین روایی این پرسش‌نامه با استفاده از روایی ملاکی ۰/۷۶ به دست آمد [۲۰].

پرسش‌نامه عملکرد جنسی مردان^{۱۳}

این پرسش‌نامه را باسون و همکاران در سال ۲۰۰۳ طراحی کرده‌اند و شامل ۳ بعد نعوظ، انزال و رضایتمندی است. گویه‌های آن دارای طیف پاسخ از ۱ تا ۵ هستند که نمرات بالاتر به عملکرد جنسی بهتر اشاره می‌کنند. در پژوهش فخری و همکاران در سال ۱۳۹۲ مقادیر نسبت و شاخص روایی محتوا به ترتیب بیش

این مقیاس را اولسن و فاووز در سال ۱۹۸۹ ساخته‌اند. مقیاس رضایت زناشویی دارای ۳ فرم بلند، متوسط و کوتاه است که در پژوهش حاضر از فرم کوتاه آن استفاده شد. فرم کوتاه آن را اولسن تهیه کرده است و آسوده و همکاران در سال ۱۳۸۹ آن را به فارسی ترجمه کرده‌اند. این پرسش‌نامه دارای ۳۵ گزاره و ۴ زیرمقیاس (رضایت، ارتباطات، تحریف آرمانی و حل تعارض) است. مقیاس به صورت ۵ گزینه‌ای بود که به آن‌ها نمره‌ای از ۱ تا ۵ تعلق می‌گیرد. مقیاس رضایت زناشویی اینریچ در سال ۲۰۰۰ بر روی ۲۵۵۰۱ زوج متأهل اجرا شد. ضریب آلفا برای خرده‌مقیاس‌های رضایت زناشویی، ارتباط، حل تعارض و تحریف آرمانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۰، ۰/۸۴ و ۰/۸۳ بوده است [۱۸]. ضریب آلفا در پژوهش حیدرنژاد و همکاران با تعداد ۳۶۵ زوج به ترتیب برابر با ۰/۶۸، ۰/۷۸، ۰/۶۲ و ۰/۷۷ و همبستگی مقیاس رضایت زناشویی انریچ با مقیاس سازگار زوجی ۰/۹۲ بود [۱۹].

12. Communication Standardized Beliefs Scale

13. Male sexual function questionnaires

11. ENRICH marital satisfaction scale

جدول ۲. بررسی مفروضه‌های نرمال بودن و همخطی بودن

متغیر	مفروضه نرمال بودن	مفروضه همخطی بودن
	چولگی	کشیدهی
باورهای غیرمنطقی ارتباطی	-۰/۳۱	-۰/۷۷
عملکرد جنسی	-۰/۴۲	-۰/۹۶
نیازهای بنیادین روان‌شناختی	-۰/۴۶	-۰/۶۱
رضایت از زندگی زناشویی	-۰/۲۰	-۰/۲۸

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران

از ۰/۷۸ و ۰/۹۰ تعیین شد. در تحلیل عاملی اکتشافی سه عامل نعوظ، انزال، و رضایتمندی استخراج شد. درصد تغییرات بیان شده سه عامل استخراج شده قبل و بعد از دوران ۷۰/۲۱ بود. ضریب آلفای کرونباخ برای هریک از ابعاد پرسش‌نامه عملکرد جنسی مردان بیش از ۰/۸۴ و نشانگر پایایی ابزار بود [۲۱].

پرسش‌نامه نیازهای بنیادین روان‌شناختی^{۱۴}

این پرسش‌نامه را لاگاردیا^{۱۵} و همکاران در سال ۲۰۰۰ ساخته‌اند و میزان ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی را می‌سنجد. مقیاس یادشده شامل ۲۱ سؤال و ۳ عامل بوده است. که براساس مقیاس ۷ درجه‌ای لیکرت درجه‌بندی شده است. عامل‌ها عبارت‌اند از عامل اول استقلال با ۷ سؤال، عامل دوم شایستگی با ۵ سؤال و ارتباط با ۲ سؤال در نظر گرفته شده است. ضریب آلفا برای استقلال برابر با ۰/۶۵، شایستگی برابر با ۰/۷۹ و برای ارتباط برابر با ۰/۸۳ و به‌طور کلی ضریب آلفا برابر با ۰/۷۰ برای کل پرسش‌نامه به دست آمد [۲۲]. روایی همگرا و تشخیصی این پرسش‌نامه را در ایران بشارت و همکاران با ضریب همبستگی ۰/۸۳ تا ۰/۹۱ تأیید کردند و همسانی درونی این مقیاس برحسب ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۸۵ محاسبه شد [۲۳].

یافته‌ها

در پژوهش حاضر ۳۵۷ مرد متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شرکت کردند. میانگین و انحراف معیار سن شرکت‌کنندگان $36/59 \pm 7/29$ سال و میانگین و انحراف معیار سن همسر آنان $32/34 \pm 6/40$ سال بود. در بین شرکت‌کنندگان ۱۴۹ نفر (۴۱/۷ درصد) کمتر از ۳ سال، ۶۴ نفر (۱۷/۹ درصد) ۴ تا ۶ سال، ۴۲ نفر (۱۱/۸ درصد) ۷ تا ۱۰ سال و ۱۰۲ نفر (۲۸/۶ درصد) بیشتر

از ۱۰ سال تجربه زندگی مشترک با همسر خود داشتند. میزان تحصیلات ۱۶ نفر (۴/۵ درصد) از شرکت‌کنندگان زیردیپلم، ۱۰۲ نفر (۲۸/۶ درصد) دیپلم، ۱۶ نفر (۴/۵ درصد) فوق‌دیپلم، ۱۱۹ نفر (۳۳/۳ درصد) لیسانس و ۱۰۴ نفر (۲۹/۱ درصد) فوق‌لیسانس و بالاتر بود. **جدول شماره ۱** میانگین و انحراف معیار و ضرایب همبستگی بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی، عملکرد جنسی، نیازهای بنیادین روان‌شناختی و رضایت از زندگی زناشویی را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱ نشان می‌دهد باورهای غیرمنطقی ارتباطی به‌صورت منفی و عملکرد جنسی و نیازهای بنیادین روان‌شناختی به‌صورت مثبت و معنی‌دار با رضایت زندگی زناشویی همبسته‌اند. در ادامه به‌منظور ارزیابی نرمال بودن توزیع داده‌های تک‌متغیری، کشیدگی و چولگی متغیرها و به‌منظور ارزیابی مفروضه هم‌خطی بودن مقادیر عامل تورم واریانس^{۱۶} و ضریب تحمل^{۱۷} بررسی شدند که نتایج آن در **جدول شماره ۲** قابل ملاحظه است.

منطبق بر نتایج **جدول شماره ۲**، مقادیر کشیدگی و چولگی متغیرها در محدوده $2 \pm$ قرار داشت. این یافته بیانگر آن است که مفروضه نرمال بودن توزیع در بین داده‌ها برقرار بود. همچنین براساس نتایج **جدول شماره ۲** می‌توان گفت مفروضه هم‌خطی بودن نیز در بین داده‌های پژوهش حاضر برقرار بوده است، زیرا مقادیر ضریب تحمل متغیرهای پیش‌بین بزرگ‌تر از ۰/۱ و مقادیر عامل تورم واریانس هریک از آن‌ها کوچک‌تر از ۱۰ است. در این پژوهش به‌منظور ارزیابی برقراری یا عدم برقراری مفروضه نرمال بودن توزیع چندمتغیری، از تحلیل اطلاعات مربوط به «فاصله مهلنوبایس»^{۱۸} استفاده شد. مقادیر چولگی و کشیدگی اطلاعات مربوط به فاصله مهلنوبایس به‌ترتیب برابر با ۱/۰۳ و ۰/۸۷ به دست

16. Variance Inflation Factor (VIF)

17. Tolerance

18. Mahalanobis distance (D)

14. Basic psychological needs Questionnaire

15. La Guardia

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

شاخص‌های برازندگی	مدل ساختاری	نقطه برش
مجذور کای/اسکوئر	۲۸۱/۵۳	-
درجه آزادی مدل	۱۱۳	-
درجه آزادی/کای/اسکوئر	۲/۴۹	کمتر از ۳
شاخص نیکویی برازش	۰/۹۱۳	۰/۹۰ >
شاخص نیکویی برازش تعدیل شده	۰/۸۸۲	۰/۸۵۰ >
شاخص برازش تطبیقی	۰/۹۴۷	۰/۹۰ >
ریشه میانگین مربع خطا	۰/۰۶۵	۰/۰۸ <

جدول ۴. ضرایب مسیر کل، مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

مسیر	متغیرهای مکنون	b	S.E	B	p
مستقیم	عملکرد جنسی ← نیازهای بنیادین	۰/۶۳۴	۰/۱۵۹	۰/۲۸۴	۰/۰۰۱
	عملکرد جنسی ← رضایت از زندگی زناشویی	۰/۷۹۳	۰/۱۶۱	۰/۴۱۵	۰/۰۰۱
	باورهای غیرمنطقی ← نیازهای بنیادین	-۰/۵۶۰	۰/۰۷۷	-۰/۴۵۹	۰/۰۰۱
	باورهای غیرمنطقی ← رضایت از زندگی زناشویی	-۰/۱۷۹	۰/۰۵۸	-۰/۱۷۲	۰/۰۰۱
	نیازهای بنیادین ← رضایت از زندگی زناشویی	۰/۳۵۱	۰/۰۵۳	۰/۴۱۰	۰/۰۰۱
غیر مستقیم	عملکرد جنسی ← رضایت از زندگی زناشویی	۰/۲۲۲	۰/۰۶۵	۰/۱۱۶	۰/۰۰۱
	باورهای غیرمنطقی ← رضایت از زندگی زناشویی	-۰/۱۹۶	۰/۰۴۴	-۰/۱۸۹	۰/۰۰۱
کل	عملکرد جنسی ← رضایت از زندگی زناشویی	۱/۰۱۶	۰/۱۸۰	۰/۵۳۲	۰/۰۰۱
	باورهای غیرمنطقی ← رضایت از زندگی زناشویی	-۰/۳۷۵	۰/۰۶۵	-۰/۳۶۰	۰/۰۰۱

مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران

نشانگر تحریف آرمانی ($\beta=0/441$) بود.

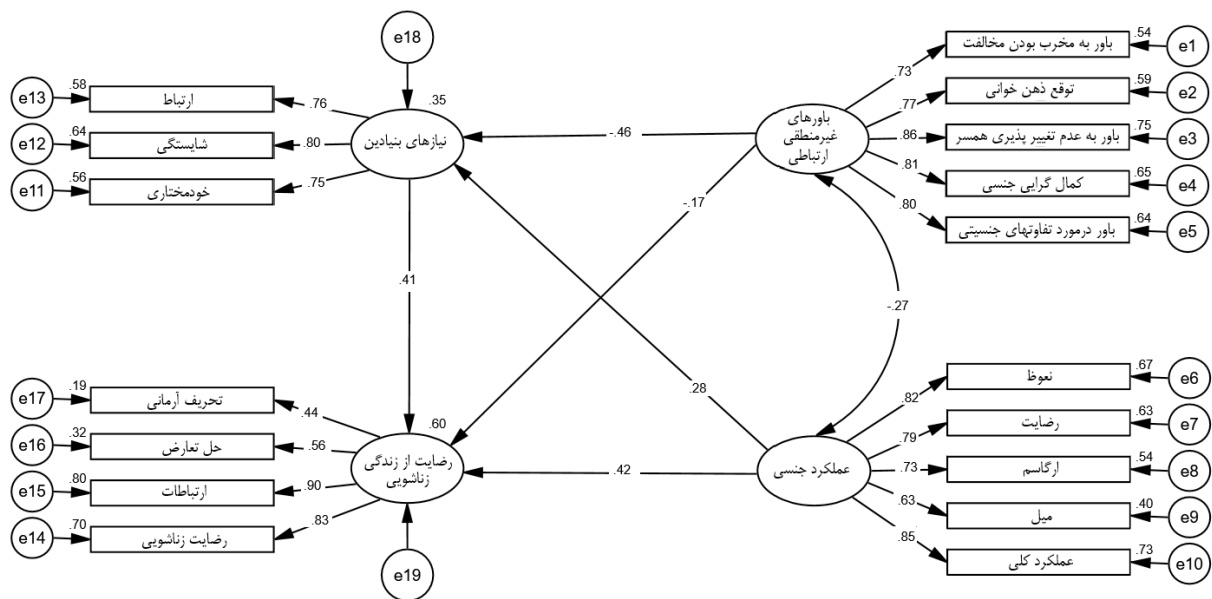
جدول شماره ۴ ضرایب مسیر بین متغیرها را در مدل ساختاری پژوهش نشان می‌دهد. این جدول نشان می‌دهد ضریب مسیر بین نیازهای بنیادین روان‌شناختی با رضایت از زندگی زناشویی ($\beta=0/410$, $P=0/001$) مثبت و معنی‌دار است. ضریب مسیر کل بین باورهای غیرمنطقی با رضایت از زندگی زناشویی ($\beta=-0/360$, $P=0/001$) منفی و ضریب مسیر کل بین عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی ($\beta=0/532$, $P=0/001$) مثبت و معنی‌دار بود. ضریب مسیر غیرمستقیم بین باورهای غیرمنطقی با رضایت از زندگی زناشویی ($\beta=-0/189$, $P=0/001$) منفی و ضریب مسیر غیرمستقیم بین عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی ($\beta=0/116$, $P=0/001$) مثبت و معنی‌دار بود. براین اساس چنین نتیجه‌گیری شد که نیازهای بنیادین روان‌شناختی در مردان رابطه بین باورهای غیرمنطقی با رضایت از زندگی زناشویی را به صورت منفی و رابطه بین عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی را به صورت مثبت و معنی‌دار میانجی‌گری می‌کند.

تصویر شماره ۱ برآورد استاندارد در مدل ساختاری را نشان می‌دهد. منطبق بر **تصویر شماره ۱** مجموع مجذور همبستگی‌های چندگانه (R^2) برای متغیر رضایت از زندگی زناشویی برابر با $0/60$ به دست آمد، این موضوع بیانگر آن است که عملکرد جنسی، باورهای غیرمنطقی ارتباطی و نیازهای بنیادین روان‌شناختی در مجموع 67 درصد از واریانس رضایت از زندگی زناشویی را در مردان تبیین می‌کند.

آمد که نشان می‌دهد توزیع داده‌های چندمتغیری نرمال است. علاوه بر این بررسی نمودار پراکندگی واریانس‌های استاندارد شده خطاها نشان داد مفروضه همگنی واریانس‌ها نیز در بین داده‌های پژوهش برقرار است.

پس از ارزیابی مفروضه‌ها، داده‌ها با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند. به این منظور برآورد بیشینه احتمال^{۱۹} به کار گرفته شد. چنان‌که در **تصویر شماره ۱** ملاحظه می‌شود در مدل پژوهش چنین فرض شده بود باورهای غیرمنطقی ارتباطی و عملکرد جنسی با میانجی‌گری نیازهای بنیادین روان‌شناختی با رضایت از زندگی زناشویی رابطه دارد. در مدل مورد اشاره همه متغیرها مکنون بودند؛ بدین صورت که متغیر مکنون باورهای غیرمنطقی ارتباطی به وسیله نشانگرهای باور به مخرب بودن مخالفت، توقع ذهن‌خوانی، باور به عدم تغییرپذیری همسر، کمال‌گرایی جنسی و باور در مورد تفاوت‌های جنسیتی، متغیر مکنون عملکرد جنسی به وسیله نشانگرهای نعوظ، رضایت، ارگاسم، میل و عملکرد کلی، متغیر مکنون نیازهای بنیادین روان‌شناختی به وسیله نشانگرهای خودمختاری، شایستگی و ارتباط و متغیر مکنون رضایت از زندگی زناشویی به وسیله نشانگرهای رضایت زناشویی، ارتباطات، حل تعارض و تحریف آرمانی سنجیده می‌شد.

جدول شماره ۳ شاخص‌های برازندگی مدل ساختاری را نشان می‌دهد. این جدول نشان می‌دهد همه شاخص‌های برازندگی حاصل از تحلیل از برازش قابل قبول مدل ساختاری با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کنند. بزرگ‌ترین بار عاملی متعلق به نشانگر ارتباطات ($\beta=0/896$) و کوچک‌ترین بار عاملی متعلق به

تصویر ۱. مدل ساختاری پژوهش با استفاده از داده‌های استاندارد

بحث

ذهن معنی و تفسیر می‌شوند و براین اساس، سازش ناپاافتگی‌ها و مشکلات هیجانی ناشی از نحوه تعبیر، تفسیر و پردازش اطلاعات حاصل از محرک‌ها و رویدادهایی هستند که افکار و باورهای غیرمنطقی در زیربنای آن‌ها قرار دارند [۱۲].

باورهای غیرمنطقی با شکل‌گیری پیش‌فرض‌های منفی، نگرش فرد را نسبت به زندگی تغییر می‌دهند و مانع تعامل سازنده فرد با همسر خویش می‌شوند. باورهای غیرمنطقی ارتباطی باعث می‌شوند زوجین اختلاف طبیعی و عدم توافق‌های کاملاً معمول را به‌عنوان نوعی تنش، ناسازگاری و مشکل اساسی تلقی کنند و با تفسیرهای غیرمنطقی زمینه اجتناب از رویارویی با مشکل را فراهم کنند و در نتیجه رفتارهای مبتنی بر خودسانسوری، پوشاندن احساسات، اجتناب از رویارویی و در نهایت سوء تفاهمات بیشتر بین زوجین بر رضایت زناشویی تأثیر منفی می‌گذارند [۱۰].

یافته‌های مرتبط با رابطه عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی با یافته پژوهش‌های دادو و دبیری [۵] و کائو و همکاران [۲۵] همسو می‌باشند. در تبیین این یافته می‌توان گفت گزینه جنسی از نیازهای انسان است، به‌طوری‌که مزلو این نیاز را در رده نیازهای جسمانی یا نیازهای حیاتی اولیه قرار داده است. این گزینه خود نوعی کشش دلی‌پذیر است که زن و مرد را به سمت ازدواج می‌کشاند و بقا و تداوم خانواده را تضمین می‌کند. در سایه ارضاء میل جنسی علاوه بر نیاز جسمانی فرد از لحاظ اخلاقی، فکری و روانی به آرامش می‌رسد، بنابراین داشتن رضایت از عملکرد جنسی در زوجین نقش مهمی در رضایت از زندگی زناشویی آن‌ها دارد.

پژوهش حاضر باهدف بررسی مدل ساختاری رابطه بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی و عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی مردان با نقش میانجی نیازهای بنیادین روان‌شناختی انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد باورهای غیرمنطقی ارتباطی به‌صورت منفی و معنی‌دار با رضایت از زندگی زناشویی رابطه دارد. عملکرد جنسی به‌صورت مثبت و معنی‌دار با رضایت از زندگی زناشویی رابطه دارد. نیازهای بنیادین روان‌شناختی رابطه بین عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی را به‌صورت مثبت و معنی‌دار میانجی‌گری می‌کند و نیازهای بنیادین روان‌شناختی رابطه بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی با رضایت از زندگی زناشویی را به‌صورت منفی و معنی‌دار میانجی‌گری می‌کند.

یافته‌های مرتبط با رابطه باورهای غیرمنطقی ارتباطی با رضایت از زندگی زناشویی با نتایج پژوهش‌های فاتحی و کجوثی [۱۰] و آبرو-آفونسو و همکاران [۱۲] همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد باورهای غیرمنطقی ارتباطی طرز تفکر انسان را نسبت به خود، جهان هستی و رضایت زناشویی تغییر می‌دهد. باورهای غیرمنطقی و انعطاف‌ناپذیر، علت اصلی اختلاف‌ها در روابط اجتماعی است و موجب اندوه، اضطراب، افسردگی، غرور بیش از حد، عدم تحرک و بی‌علاقگی در زندگی افراد می‌شود [۱۰]. مطابق با دیدگاه الیس بیماری‌ها و اختلال‌های روانی ناشی از شناخت‌های اشتباه، باورها و عقاید نادرست و نگرش‌های غلط می‌باشد [۲۴]. به اعتقاد وی باورهای غیرمنطقی علت اصلی اختلاف‌ها در روابط اجتماعی به‌ویژه در روابط زوج‌ها به شمار می‌رود. به اعتقاد الیس هیچ رویدادی ذاتاً نمی‌تواند در انسان آسفتگی روانی ایجاد کند، زیرا تمام محرک‌ها و رویدادها در

زناشویی با یافته پژوهش دمی‌رجی و اداسی [۲۷] همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد باورهای ارتباطی غلط ارتباط معکوسی با سازگاری فرد در محیط اجتماعی دارد و همچنین موجب رضایت کمتر در ارتباطات دو نفره با جنس مخالف می‌شود. باورها و انتظارات غیرمنطقی و غیرواقعی، یک عامل شناخته‌شده در بروز اختلاف‌های زناشویی است و با افزایش باورهای غیرمنطقی رضایت زناشویی کاهش می‌یابد. باورهای غیرمنطقی بسته به نوع آن‌ها در نحوه ارتباط‌های صمیمانه و به تبع آن در سازگاری زناشویی زوجها مؤثر است [۲۷].

در تبیین نقش نیازهای بنیادین روان‌شناختی در رابطه بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی و رضایت از زندگی زناشویی می‌توان گفت نارضایتی زناشویی در زوجینی که باورهای ارتباطی غیرمنطقی بالایی دارند، رایج‌تر می‌باشد. براین اساس، برخی از زوجها احتمالاً تحت تأثیر باورهای ارتباطی غیرمنطقی‌شان سبب می‌شوند شریک زندگی خود را مجبور به کاری کنند که برای یکدیگر درونی نشده است. درنتیجه، احساس کفایت و خودمختاری که تأمین‌کننده نیاز به شایستگی آنان است به خطر می‌افتد و به مقاومت آن‌ها و پاسخ منفی کاهش‌دهنده صمیمیت و رضایت زناشویی منجر می‌شود [۱۰].

رضایت جنسی برای رابطه‌ای صمیمی، حیاتی است؛ تا جایی که آن را عامل شکست یا موفقیت رابطه زوجی می‌دانند [۲۵]. درواقع باتوجه به اینکه رابطه جنسی از ابعاد بسیار مهم ارتباطی زن و شوهر است، می‌توان گفت افراد با برآورده کردن نیازهای اصلی خود، به‌خصوص نیاز جنسی و رابطه جنسی ارضاکننده که از مؤلفه‌های صمیمیت بین زوجین به شمار می‌رود، رابطه فیزیکی و روانی غنی با همسر خود برقرار می‌کنند؛ همین امر در بهبود کیفیت رابطه زناشویی و بالطبع کاهش تعارضات و پابندی به زندگی زناشویی زوجین تأثیرگذار است. ازطرفی رضایت از عملکرد جنسی به‌خصوص در اوایل زندگی زناشویی، چارچوبی را برای زوجین ایجاد می‌کند که در آن می‌توانند عشق، صمیمیت، لذت و محبت را به بهترین شکل ممکن تجربه کنند. رضایت جنسی، باعث افزایش صمیمیت بین زوجها، افزایش رضایت آن‌ها از یکدیگر و درنتیجه افزایش سلامت روان آن‌ها می‌شود [۲۷].

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد باورهای غیرمنطقی ارتباطی و عملکرد جنسی از طریق نیازهای بنیادین روان‌شناختی بر رضایت از زندگی زناشویی مردان تأثیر دارند. بنابراین تغییر باورهای غیرمنطقی ارتباطی، بهبود عملکرد جنسی و ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی در مردان می‌تواند به بهبود رضایت زناشویی منجر شود. با جمع‌بندی یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود برنامه‌هایی جهت آموزش روش‌های

درواقع باتوجه به اینکه رابطه جنسی از ابعاد بسیار مهم ارتباطی زن و شوهر است، می‌توان گفت افراد با برآورده کردن نیازهای اصلی خود، به‌خصوص نیاز جنسی و رابطه جنسی ارضاکننده که از مؤلفه‌های صمیمیت بین زوجین به شمار می‌رود، رابطه فیزیکی و روانی غنی با همسر خود برقرار می‌کنند؛ همین امر در بهبود کیفیت رابطه زناشویی و بالطبع کاهش تعارضات و پابندی به زندگی زناشویی زوجین تأثیرگذار است [۵]. ازطرفی رضایت از عملکرد جنسی به‌خصوص در اوایل زندگی زناشویی، چارچوبی را برای زوجین ایجاد می‌کند که در آن می‌توانند عشق، صمیمیت، لذت و محبت را به بهترین شکل ممکن تجربه کنند. رضایت جنسی، باعث افزایش صمیمیت بین زوجها، افزایش رضایت آن‌ها از یکدیگر و درنتیجه افزایش سلامت روان آن‌ها می‌شود [۲۵].

یافته‌های مربوط به رابطه تأثیر میانجی نیازهای بنیادین روان‌شناختی در رابطه بین عملکرد جنسی با رضایت از زندگی زناشویی با یافته پژوهش بیلل و راسول [۴] همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد یکی از کارکردهای زندگی زناشویی برقراری رابطه جنسی بین زوجین می‌باشد. مسائل جنسی از آن جهت اهمیت دارند که جزء مسائل مهم زندگی زناشویی هستند و سازگاری در روابط جنسی زوجین و تناسب و تعادل در آن از مهم‌ترین عوامل خوشبختی و موفقیت زندگی زناشویی است. رضایت جنسی نقش بسزایی در رضایت زناشویی دارد و در تحکیم روابط زوجین و صمیمیت آن‌ها نقش قابل‌توجهی ایفا می‌کند [۲۶].

رابطه جنسی گرم از طریق ایجاد فرصت برای گفت‌وگوهای عاشقانه، پیوندی احساسی بین زوجین برقرار می‌کند و به آرامش روانی و افزایش صمیمیت زوجین و به دنبال آن افزایش رضایت زناشویی منجر می‌شود [۴]. ازطرفی مطابق با نظریه خودتعیین‌گری، رفتار جنسی تحت تأثیر انگیزه درونی و درک نیازهای خودمختاری و ارتباط و شایستگی فرد می‌باشد. انگیزه جنسی درونی به‌طور مثبتی با الگوهای جنسی، عزت نفس جنسی، فراوانی ارگاسم، احساسات مثبت جنسی، لذت جنسی، رضایتمندی جنسی و تجربه احساسات خودمختاری، شایستگی و حس تعلق (ارتباط) در طی رابطه جنسی ارتباط دارد [۲۵].

ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی با تأثیر بر آگاهی و نوع انگیزه جنسی، تأکید بر اهمیت انگیزه درونی فرد و برانگیختگی کافی به دنبال درخواست و پیش‌نوازی وی توسط همسر و نحوه عشق‌ورزی و درک ارتباط (تعلق) در ایجاد رابطه جنسی رضایت‌بخش و مطلوب نقش دارند و از این طریق می‌تواند بر رضایت زناشویی تأثیر داشته باشد [۴]. یافته‌های مربوط به تأثیر میانجی نیازهای بنیادین روان‌شناختی در رابطه بین باورهای غیرمنطقی ارتباطی با رضایت از زندگی

مختلف برقراری روابط صمیمانه بین زوجین، آموزش رابطه جنسی سالم و کارآمد و افزایش آگاهی جنسی زوجین، کاهش باورهای غیرمنطقی و ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی برای مردان با رضایت زناشویی پایین برگزار شود تا شرایط لازم برای بهبود رضایتمندی زناشویی فراهم شود.

نمونه پژوهش حاضر محدود به مردان بود و زنان علی‌رغم تأکید محقق بر اصل رازداری و اینکه نام و نام‌خانوادگی در پرسش‌نامه قید نخواهد شد و فقط محقق به نتایج پژوهش دسترسی خواهد داشت، به‌علت مسائل فرهنگی در گزارش عملکرد جنسی و تابو بودن این مسئله در ایران و شرم از پاسخگویی به پرسش‌ها حاضر به همکاری نشدند. همچنین، این مطالعه بر روی مردان مراجعه‌کننده به **کلینیک آرام** واقع در منطقه ۱ شهر تهران با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند (غیرتصادفی) و بدون توجه به ملاحظات فرهنگی و قومی مختلف صورت گرفت که تعمیم نتایج را با محدودیت روبه‌رو می‌کند.

در راستای این محدودیت‌ها پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بعدی در مناطق جغرافیایی گسترده‌تر و بر روی زوجین انجام شود و علاوه بر پرسش‌نامه‌ها از مشاهده و مصاحبه بالینی برای سنجش متغیرهای این پژوهش استفاده شود که قابلیت تعمیم یافته‌ها بیشتر شود.

ملاحظات اخلاقی

به منظور رعایت اصول اخلاقی، پیش از اجرای پژوهش تمام شرکت‌کنندگان از اهداف پژوهش آگاه شدند و با رضایت کامل ابزارها را تکمیل کردند. همچنین به شرکت‌کنندگان در پژوهش اطمینان داده شد تمام اطلاعات آنان محرمانه باقی می‌ماند. این مطالعه با کد اخلاق IR.RIAU.REC.1396.531 در کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن ثبت شده است.

حامی مالی

این مقاله برگرفته از رساله دکترای تخصصی سینا فروزمنند رشته روانشناسی، دانشکده روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن است و با حمایت مالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن انجام شد.

مشارکت‌نویسندگان

تمام نویسندگان در آماده‌سازی این مقاله مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر صمیمانه سپاس‌گزاری می‌شود.

References

- [1] Dong S, Dong Q, Chen H. Mothers' parenting stress, depression, marital conflict, and marital satisfaction: The moderating effect of fathers' empathy tendency. *Journal of Affective Disorders*. 2022; 299:682-90. [DOI:10.1016/j.jad.2021.12.079] [PMID]
- [2] Wang X, Zhao K. Partner phubbing and marital satisfaction: The mediating roles of marital interaction and marital conflict. *Social Science Computer Review*. 2023; 41(4):1126-39. [DOI:10.1177/08944393211072231]
- [3] Farajipak M, Khojastehmehr R, Omidian M. [The comparison of marital satisfaction in employed and non-employed women: A meta-analysis (Persian)]. *Women's Studies Sociological and Psychological*. 2020; 18(1):201-48. [DOI:10.22051/jwsp.2020.29652.2138]
- [4] Bilal A, Rasool S. Marital satisfaction and satisfaction with life: Mediating role of sexual satisfaction in married women. *Journal of Psychosexual Health*. 2020; 2(1):78-86. [DOI:10.1177/2631831820912873]
- [5] Dadoo P, Dabiri S. [Predicting the marital satisfaction based on marital burnout, loneliness and sexual function in married students (Persian)]. *Journal of Psychological Science*. 2019; 18(76):499-507. [Link]
- [6] Masoudi M, Maasoumi R, Bragazzi NL. Effects of the COVID-19 pandemic on sexual functioning and activity: A systematic review and meta-analysis. *BMC Public Health*. 2022; 22(1):189. [DOI:10.1186/s12889-021-12390-4] [PMID]
- [7] Romano L, Granata L, Fusco F, Napolitano L, Cerbone R, Priadko K, et al. Sexual dysfunction in patients with chronic gastrointestinal and liver diseases: A neglected issue. *Sexual Medicine Reviews*. 2022; 10(4):620-31. [DOI:10.1016/j.sxmr.2021.02.002]
- [8] Adesoye OB, Akhigbe RE. Predictors of sex-induced crisis, sexual function and marital satisfaction in women with sickle cell disease. *The Journal of Sexual Medicine*. 2022; 19(11):1625-33. [DOI:10.1016/j.jsxm.2022.07.013] [PMID]
- [9] Topkaya N, Şahin E, Mehel F. Relationship-specific irrational beliefs and relationship satisfaction in intimate relationships. *Current Psychology*. 2023; 42(2):1257-69. [Link]
- [10] Fatehi N, Kachooei M. [Relationship Between irrational relationship beliefs and couple burnout: The mediator role of non-adaptive strategies of cognitive emotion regulation (Persian)]. *Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences*. 2020; 63(5):2903-12. [DOI:10.22038/mjms.2021.17721]
- [11] Eidelson RJ, Epstein N. Cognition and relationship maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationship beliefs. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 1982; 50(5):715-20. [DOI:10.1037/0022-006X.50.5.715] [PMID]
- [12] Abreu-Afonso J, Ramos MM, Queiroz-Garcia I, Leal I. How couple's relationship lasts over time? A model for marital satisfaction. *Psychological Reports*. 2022; 125(3):1601-27. [DOI:10.1177/00332941211000651] [PMID]
- [13] Deci EL, Ryan RM. Self-determination theory. In: Deci EL, Ryan RM, editors. *Handbook of theories of social psychology*. California: Sage Publications; 2012. [DOI:10.4135/9781446249215.n21]
- [14] Ryan RM, Deci EL. Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness. New York: Guilford Publications; 2018. [DOI:10.1521/978.14625/28806]
- [15] Khatibi S, Godarzi M, Yarahmadi Y. [Investigating the relationship between accountability and glaser's fundamental needs with satisfactory marriage: The mediating role of resilience (Persian)]. *Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences*. 2020; 62(5.1):16-33. [DOI:10.22038/mjms.2020.16175]
- [16] Bahraei Z, HosseiniAlmadani S, Baseri A. [The mediating role of grit in the relationship between marital happiness, basic psychological needs and spirituality with family resilience (Persian)]. *Journal of Applied Family Therapy*. 2021; 2(2):124-49. [DOI:10.22034/afjt.2021.290783.1118]
- [17] Kline RB. Principles and practice of structural equation modeling. New York: Guilford Publications; 2015. [Link]
- [18] Olson D, Fournier D, Druckman J. Counselor's manual for Prepare-Enrich. Minnesota: Prepare-ENRICH, Inc; 1986. [Link]
- [19] Heidamejad K, Iranpour R, Hakim M. [Feasibility study of the relationship between marital satisfaction with five major personality traits (case study, Islamic Azad University of Bonab) (Persian)]. *Women and Family Studies*. 2018; 11(42):55-69. [Link]
- [20] Shafiee E, Dayariyan MM, Rezaei-Jamalouei H. [Structural model of the relationship between communication beliefs and social interest mediated by self-differentiation (Persian)]. *Journal of Islamic Life Style*. 2022; 6(2):237-44. [Link]
- [21] Fakhri A, Morshedi H, Soleymanian A, Hosseini M. [Psychometric properties of Iranian Version of Male Sexual Function Index (Persian)]. *Jundishapur Scientific Medical Journal*. 2014; 12(6):655-63. [Link]
- [22] La Guardia JG, Ryan RM, Couchman CE, Deci EL. Within-person variation in security of attachment: A self-determination theory perspective on attachment, need fulfillment, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2000; 79(3):367-84. [DOI:10.1037/0022-3514.79.3.367] [PMID]
- [23] Besharat MA. [The basic needs satisfaction in General Scale: Reliability, validity, and factorial analysis (Persian)]. *Quarterly of Educational Measurement*. 2013; 4(14):147-68. [Link]
- [24] Ellis A. Overcoming destructive beliefs, feelings, and behaviors: New directions for rational emotive behavior therapy. New York: Prometheus Books; 2010. [Link]
- [25] Cao H, Zhou N, Fine MA, Li X, Fang X. Sexual satisfaction and marital satisfaction during the early years of Chinese marriage: A three-wave, cross-lagged, actor-partner interdependence model. *The Journal of Sex Research*. 2019; 56(3):391-407. [DOI:10.1080/00224499.2018.1463503] [PMID]
- [26] Kazemzadeh Atoofi M, Naziry G, Mohammadi M, Behzadipour S. [Effect of mindfulness based sexual relationship therapy on orgasm quality and sexual function in women with orgasmic disorder: A clinical trial (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2023; 28(4):410-23. [DOI:10.32598/ijpcp.28.4.4370.1]
- [27] Demirci MK, Odaci H. The evaluation of the relationships between subjective well-being level of married individuals, humor styles, satisfaction of basic psychological needs, and marital adjustment. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*. 2020; 10(58):435-55. [Link]